

EL DÍA DEL WATUSI

DE FRANCISCO CASAVELLA

ADAPTACIÓ I DIRECCIÓ IVÁN MORALES

20/11 — 14/12/25

MONTJUÏC. SALA FABIÀ PUIGSERVER

'11' lliure

TEMPORADA 25—26

SOBRE L'ESPECTACLE — 3

SINOPSI — 4

EN PARAULES DEL DIRECTOR— 5

ENTREVISTA — 6

LA CRÍTICA N'HA DIT... — 8

PREMIS I GIRA — 9

LA RUTA DEL WATUSI — 10

LA NOVEL·LA — 11

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA — 12

BIOGRAFIES — 16

FITXA ARTÍSTICA — 25

INFORMACIÓ PRÀCTICA — 26

SALA DE PREMSA — 27

Torna l'oda personal, heterodoxa i canalla de Francisco Casavella a la ciutat de Barcelona. Un espectacle de la Temporada 23/24 poderós i multipremiat, dirigit per Iván Morales.

El muntatge creix i aquesta vegada és a Montjuïc amb un repartiment renovat!

El muntatge està de gira per Catalunya i l'Estat, i farà temporada a Teatros del Canal (Madrid) el febrer del 2026.

© Juan Miguel Morales

SINOPSI

Fernando Atienza, lladre de cotxes des dels catorze anys a les barraques de Montjuïc, noi dels encàrrecs de financers ambiciosos de la zona alta a la primera joventut, i rei dels trapis fins als trenta-pocs pels carrerons tocant la Plaça Reial, viatja del tardofranquisme a la transició i al somni olímpic del 92. Però cap dia no li ha deixat una empremta més forta que “el dia del Watusi”: el 15 d’agost de 1971, el dia que va veure un cadàver (o dos) per primera vegada. Aquell moment fundacional, a partir de llavors, l’acompanyarà cada segon de la seva vida.

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/el-dia-del-watusi-25-26

EN PARAULES DEL DIRECTOR

El día del Watusi marca un abans i un després a la meva vida, per això no he dubtat mai del potencial transformador del material de base sobre tothom que s'hi acosta. En temps boirosos com els actuals, a la ciutat de Barcelona en concret i al món en general, és urgent prendre consciència d'on venim per entendre on som i cap a on anem.

El ritual teatral ha de servir de brúixola davant la confusió i la desesperació, així que ens hem pres aquesta reposició com una gran oportunitat per continuar investigant i fer que el viatge del públic sigui encara més radical. Som molt afortunades de comptar amb noves incorporacions a l'espectacle, que s'han entregat amb generositat, valor i rigor a aquesta missa pagana. Un equip que ens demostra cada dia amb el seu compromís de quina manera el teatre és un acte col·lectiu tan sagrat i catàrtic com joïós i festiu.

Per últim, els 'watusis' volem donar les gràcies al Teatre Lliure i a tots els seus treballadors i treballadores. No hi ha un lloc millor per invocar el viatge de Fernando Atienza, que, com nosaltres, busca transcendir el dolor universal des d'un racó amagat de la muntanya de Montjuïc.

Iván Morales

ENTREVISTA A IVÁN MORALES

Com va sorgir el teu interès per portar a escena la novel·la de Francisco Casavella?

Feia temps que sentia la necessitat d'articular un relat escènic col·lectiu de la nostra història recent des d'una perspectiva no hegemònica, portava temps enamorat de l'obra del Francis i llegir aquest llibre en concret em va contagiar de la seva ambició febril. Això va germinar en mi l'obsessió per aconseguir aixecar el projecte..

Vas estar dos anys fent-ne l'adaptació. Amb quins reptes et vas trobar a l'hora d'adaptar les gairebé 900 pàgines que té?

He intentat ser el més fidel possible a l'ànima del llibre per poder enfrontar-me sense culpa a totes les traïcions que una adaptació suposa. Al Francis li agradava la festa, la música, la vida i totes aquelles veritats que els cossos no poden amagar; no hi pot haver res menys tachán que una obra avorrida, que no et faci ballar. A partir d'aquí, aquest és el nostre Watusi, dialoguem amb ell des de qui som ara, i des del llenguatge escènic i dramàtic. Hi ha tantes adaptacions teatrals possibles del Watusi com lectors que hagi tingut el llibre. He treballat de valent perquè la meua perspectiva sigui el més sincera possible, aquest és el meu compromís principal.

La música té molta presència a la novel·la. De quina manera hi apareix el muntatge?

El director musical de l'espectacle en el primer muntatge va ser el Jordi Busquets, ell va dirigir als intèrprets, que toquen instruments en viu (alguns d'ells els han après expressament pel muntatge), i va compondre l'espai sonor i les melodies inèdites que sonen. En aquest nou atac creatiu a l'espectacle, la direcció musical ha passat a mans del Dudu Alves, qui a més hi participa a escena com a intèrpret. El Dudu li ha donat un caire més caribeny a l'estructura rockera que el Jordi va crear, amb la voluntat d'apropar-nos a la sonoritat original llatinoamericana del bogaloo, de la que provenia Ray Barreto, el creador de la cançó del Watusi original, sense perdre l'actitud més rockera que el Jordi ja hi va aportar. A partir de la novel·la,

proposen un viatge pel temps a través de la música. Sigui com sigui, la música està present constantment, ja sigui per acompanyar emocionalment als personatges, per definir el mateix artefacte escènic, per aportar ritme, per convertir el ritual teatral en una festa, o fins i tot per ajudar a aprofundir en la dimensió més religiosa del viatge dels personatges.

Aquesta temporada és en Guillem Balart qui interpreta a Fernando Atienza. Com ha estat el procés de treball amb ell? Què ha aportat de nou al personatge?

El Guillem ja va formar part de la versió de l'espectacle que vam estrenar al Lliure de Gràcia, tot i que interpretant al Pepito i altres personatges al voltant de Fernando, així que ja coneixia molt bé el material i coneixia la desmesura d'aquest muntatge. No només jo no tenia cap dubte de la seva capacitat per afrontar aquest repte, a més tenia clar des del principi que entenia molt bé, a un nivell emocional i espiritual, el viatge personal del nostre protagonista. Així que hem treballat des del principi des de la confiança total, amb la intenció de fer aquest viatge de la manera més sòlida i segura possible.

Primer vam estar mesos quedant ell i jo amb antics amics del Francisco, xerrant amb ells, entenent el seu univers i les seves múltiples cares. Dinant, prenent *cocktails*, petant la xerrada, però també anant a missa per entendre la litúrgia religiosa de l'artefacte escènic que proposem. Després ens vam dedicar uns mesos més a llegir el text i anar fil per randa per cada intenció, exprimint les paraules tant com hem pogut. I, per últim, abans de posar-nos a assajar amb la resta de l'equip, ens hem tancat a sala d'assaig a soles per posar en peu totes les intuïcions anteriors i agafar seguretat. Això ens ha permès que el Guillem tingui l'espai per proposar el seu propi Fernando Atienza, aportant la seva pròpia humanitat. El seu Fernando és molt vulnerable, molt atent i receptiu, fràgil però al mateix temps capaç d'embogir i de deixar anar una violència esfereïdora. És un actor molt especial, molt disciplinat i espartà, molt físic,

metòdic i perfeccionista però també capaç d'obrir-se emocionalment en canal i de treballar des del present i des d'allò que li donen els seus companys d'escena. A més, com a protagonista, és un capità generós, molt necessari per un projecte d'aquestes característiques.

També hi ha una nova posada en escena. El públic que ja va veure el muntatge anterior i ara torna a veure aquesta nova versió, quins canvis i matisos destacables es trobarà?

Assagem les obres de teatre tant com podem, no com volem, així que m'he pres aquesta reposició com una oportunitat per continuar amb el procés creatiu i aprofundir més en un material base infinit. A més, el Julio i el Cesc ens van proposar tornar a la sala Fabià Puigserver, amb el que el volum de l'espectacle creix i això ens obliga a canviar també la nostra perspectiva.

D'entrada he tornat al llibre per revisar extensament la dramaturgia i recuperar matisos, detalls, frases que se m'havien escapat en la versió anterior, o fer talls en moments de l'obra que sentia redundants o que feien minvar el ritme de l'espectacle. Tot això ho he fet ja tenint en ment el nou repartiment i les visions personals de cada personatge que cadascun dels nous

intèrprets aportaven en primeres lectures, intentant no perdre cap de les troballes que vam fer en la versió anterior.

Aquesta nova companyia és molt diferent, i m'ha permès jugar a repartir els diferents personatges d'una altra manera, ni tan sols els actors i actrius que continuen a l'espectacle fan els mateixos personatges o tenen el mateix text que tenien a la versió anterior.

Gràcies a aquesta possibilitat de continuar el procés, crec que ara els personatges són més humans, més perversos, més delirants i més fràgils, i el joc entre la companyia està molt més compacte. A més dels canvis a la música que comento a la resposta anterior, la proposta de llums ha canviat radicalment, amb la incorporació del Toni Ubach, i hem tingut temps d'inspirar-nos en referències tan dispars com concerts de rock o pel·lícules de terror *pre-code* dels anys 30. Segurament, al segon acte, el dels polítics, és on més canvis radicals proposem en comparació al que vam presentar al Lliure de Gràcia.

LA CRÍTICA N'HA DIT...

- “Un muntatge superb, amb una dramaturgia precisa i uns intèrprets estratosfèrics.” – **Andreu Gomila, El Temps**
- “¿Pero quién es el Watusi? Para ello habrá que leer el libro o ver este tremendo espectáculo, que Iván Morales ha pergeñado con maestría, un pulso excelente y un elenco deslumbrante.” **Magí Camps, La Vanguardia**
- “El treball actoral durant les quatre hores és d'una generosa entrega.” – **Jordi Bordes, El punt avui**
- “Tres actes i quatre hores i mitja de teatre per bolcar sobre l'escenari l'aclamada novel·la de Francisco Casavella amb resultats engrescadors gràcies a una àgil direcció i unes colpidores interpretacions.” - **Santi Fondevila, Diari Ara**
- “No se m'acut millor adaptador que Morales. Cal carrer, perifèria i bona oïda per ballar amb ritme tota la música del subtext, també per convertir tanta frase subordinada en història oral.” – **Manuel Pérez i Muñoz, El Peiódico**
- “L'esforç interpretatiu és encomiable en tots els actors i les actrius en la seva recreació fidel de cadascun dels personatges.” – **Martí Figueras, Núvol**
- “El día del Watusi respira Barcelona por todos sus poros. Jose Novoa propone un espacio casi desnudo, cambiando la disposición de la sala para crear un escenario en Cinemascope. La luz de Ana Rovira es cruda como una banda de punk (gran W incluida), y Oriol Corral viste a los personajes sin estridencias, con ropa de Humana que seguramente viene de esa época.” - **Oriol Puig Taulé, El País**
- “D'entre totes les possibilitats que oferia el watusi (...), Morales n'ha triat una de molt potent i creativa que des de la seva nuesa escenogràfica, li cedeix el terreny a la imaginació dramaturgica, al magnífic embolcall musical, i a l'esplèndid treball dels seus intèrprets. – **Ramon Olivares, Recomana**
- “Ivan Morales ha plasmado perfectamente el espíritu de una época y Jordi Busquets le pone la música a ese espíritu. Jose Novoa contribuye, además, con un espacio escénico funcional, de pocos elementos inicialmente, que ha medido que el tiempo avanza rellena con elementos, dándole al final un punto caos-punk y que junto al vestuario de Oriol Corral y la iluminación de Ana Rovira, nos arrastran a ese pasado condal.” – **Diana Limones, En Platea**
- “A una adaptació d'aquesta mena no li calen gaires sofisticacions. Per això Iván Morales posa els intèrprets en una caixa fosca, amb molts pocs elements escenogràfics, per deixar que sigui l'ànima i la pell de tots ells els que entrin en el cos dels múltiples personatges.” **Andreu Sotorra, Clip de teatre**
- “El día del Watusi un proyecto complejo y algo ambiguo que, pese a su insólita duración, mantiene a los espectadores en tensa y expectante atención.” - **Pablo-Ignacio de Dalmases, CatalunyaPress**
- “Ens faltarien qualificatius per resumir el que vam viure ... intensa, maratoniana, colossal, bestial, ... i com aquell que diu, Brutal !!! Una classe magistral de Teatre en estat pur” – **Miquel Gascon, Voltar i voltar**

PREMIS

El muntatge ha rebut els següents premis:

- Premi **Butaca** 2024 al millor espectacle teatral, al millor actor per a Enric Auquer i al millor actor de repartiment per a Guillem Balart.
- Premis de la **Crítica** 2024 al millor espectacle, a la millor adaptació/dramatúrgia i millor direcció per a Iván Morales, al millor actor principal per a Enric Auquer i als millors actors de repartiment per a Raquel Ferri i Guillem Balart.
- Premi **Max** 2025 al millor actor per a Enric Auquer.
- Finalista a Premi **Max** 2025 a millor adaptació o versió d'obra de teatre, millor direcció d'escena i millor espectacle de teatre.

GIRA

- **Granada.** 17 i 18 d'octubre del 2025
- **Reus.** 25 d'octubre del 2025
- **L'Hospitalet.** 1 d'octubre del 2025
- **Salt.** 1 de novembre del 2025
- **Alacant.** 15 de novembre del 2025
- **Barcelona.** Del 19 de novembre al 14 de desembre del 2025
- **València.** 20 de desembre del 2025
- **Sevilla.** 9 i 10 de gener del 2026
- **Valladolid.** 17 de gener del 2026
- **Fuenlabrada.** 1 de febrer del 2026
- **Madrid.** Del 4 al 8 de febrer del 2026
- **Figuères.** 13 de febrer del 2026
- **Avilés.** 20 de febrer del 2026
- **Zamora.** 21 de febrer del 2026
- **Terrassa.** 27 de febrer del 2026
- **Lloret.** 28 de febrer del 2026
- **Gandia.** 6 de març del 2026
- **Màlaga.** 20 i 21 de març del 2026
- **Còrdova.** 27 de març del 2026

LA RUTA DEL WATUSI

L'Associació d'Espectadors del Teatre Lliure ha organitzat una ruta novel·lística en motiu de les funcions de *El dia del Watusi* els dies 22 i 29 de novembre.

Sortint de Montjuïc, es baixarà fins a Drassanes, s'anirà fins la Barceloneta i es tornarà al Born. Un recorregut a peu i en transport públic amb parades en llocs clau de la novel·la de Francisco Casavella, on es llegiran fragments de la versió escènica que es representa a la Sala Fabià Puigserver de Montjuïc del 20/11 al 14/12.

Per mostrar la gran transformació viscuda per la ciutat que dibuixa l'autor, desapareguda en convertir-se en seu olímpica i capital turística, a cada parada es parlarà també del passat d'aquests llocs. Al final de la ruta, aperitiu al *Barcota* amb un convidat especial relacionat amb l'espectacle.

El recorregut s'acompanyarà amb temes musicals que han servit de material de treball al director Iván Morales.

Les entrades estan exhaurides.

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/ruta-watusi-associacio

LA NOVEL·LA

Publicada per primera vegada en tres volums (*Los juegos feroces*, *Viento y joyas* i *El idioma imposible*) entre el 2002 i el 2003, *El día del Watusi* va suposar la consagració de Francisco Casavella com un dels majors talents de les nostres lletres. Novel·la inesgotable sobre «els com, els perquè, els per a què i els i què» de la transició espanyola, en paraules de l'autor, la seva relectura dona per bona la imatge casavelliana del novel·lista com el guia mestís dels westerns, aquell que s'avança a la tropa, s'expressa en un llenguatge estrany i ens avisa que les coses no són el que semblen.

MÉS INFO

www.anagrama-ed.es/libro/narrativas-hispanicas/el-dia-del-watusi/9788433998033/NH_556

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Glossari

Article de Rafael Tapounet publicat a
el Periódico de España el 16/08/2022

'El día del Watusi': la gran novel·la de la Barcelona de la Transició, de l'A a la Z

L'obra magna de Francisco Casavella segueix sent, 20 anys després de la seva publicació, un objecte de culte fervorós en el que militen destacats escriptors contemporanis.

El 15 d'agost és **el dia del Watusi**. En aquest dia, el 1971, transcorren els fets que es relaten a 'Los juegos feroces', la primera part de la monumental novel·la 'El día del Watusi', de **Francisco Casavella** (1963-2008), un Himàlaia literari d'un miler de pàgines que utilitza les aventures barcelonines de l'arribista Fernando Atienza com a fil conductor d'una ficció inabastable que posa el focus en els racons més foscos de la Transició Espanyola. El llibre, que va començar a veure la llum fa ara 20 anys (es va publicar en tres lliuraments entre el 2002 i el 2003), ha engendrat amb el temps un culte fanàtic i molt actiu en el qual militen destacats novel·listes contemporanis. Aquest diccionari watusià repassa algunes de les claus de la novel·la i el seu llegat.

Assalt: El relat distòpic que Casavella fa de la Transició Espanyola agafa com a episodi de referència l'assalt al Banc Central de Barcelona al maig de 1981, una tèrbola rèplica catalana del cop del 23-F que va ser despatxada en públic per les autoritats de l'època com un assumpte d'"anarquistes, xoriços i macarres".

Barcelona: Escenari indispensable forjador de mites clandestins i llegendes *underground*. Entre moltes altres coses, la novel·la és la crònica al·lucinada d'una ciutat sobre la qual no semblava manar ningú, abans que l'olimpisme es convertís en el pretext idoni per a posar ordre a tot aquell caos excitant i perillós.

Casavella, Francisco: En realitat es deia Francisco García Hortelano. Abans d'escriure es va dedicar a llegir-ho tot mentre treballava de botons a La Caixa. Va publicar sis novel·les de les quals cinc són formidables. Va morir tràgicament jove poc després de guanyar el Premi Nadal i va deixar desolats a un munt d'amics, que sempre és senyal d'una vida viscuda amb aprofitament.

Drogues: En una ciutat estratificada com Barcelona, en la qual els rics viuen (literalment) a dalt i els pobres, a baix, les drogues són el salconduit que permet travessar fronteres, connectar mons i crear noves amistats d'aparença inversemblant. Igual que els trepes.

Excessos: Sostenen els seus detractors (que els té) que El día del Watusi és un llibre llastrat pel pes dels seus excessos: excés d'ambició, de complexitat, de trames, d'interessos, d'ornament, de verborrea, de pàgines... Excessos que els casavellistes assumeixen amb ostentació i que tampoc semblen un mal instrument quan es tracta de retratar una època marcada per la confusió i la desmesura.

Ferré, Leo: Casavella va extreure el títol de la segona part de la trilogia, *Viento y joyas*, d'un vers de la canció *Avec le temps* del cantautor monegasc. Aquesta que diu: "Con el tiempo, todo se va / Se olvidan las pasiones y se olvidan las voces / que decían bajito las palabras de la gente pobre: / No vuelvas tarde. Sobre todo, no cojas frío".

Grup: Al capítol 6 de *El idioma imposible*, tercera part d'*El día del Watusi*, l'autor es marca una enlluernadora exhibició d'erudició pop. En un moment determinat, fa una classificació taxonòmica dels noms dels grups moderns espanyols d'aquell temps (els anys del primer mandat de Felipe González). N'esmenta 73. I un dona per fet que, amb major o menor delit, els ha escoltat a tots.

Humor: No es deixin acoquinar pel seu aspecte intimidant, la gravetat de les seves intencions o la seva prosa selvàtica. La novel·la és, en molts trams, font d'incontenibles riallades. "Te vas a descoyuntar de tanta risa, Fernandito".

Influències: Potser amb el propòsit de facilitar la feina als crítics mandrosos, Casavella va deixar caure a l'inici d'*El idioma imposible* una llista de títols que conformen una genealogia si no probable, sí almenys verosimil de la seva pròpia novel·la. Hi ha *El roig i el negre*, de Stendhal; *Bel Ami*, de Maupassant; *El gran Gatsby*, del seu homònim Scott Fitzgerald; *Últimas tardes con Teresa* (veure Marsé, Juan); *La sort de Barry Lyndon*, de Thackeray; la tetralogia *Las jóvenes*, de Montherlant, i les *Memorias de Casanova*.

Josele Santiago: És gairebé un lloc comú, en parlar d'*El día del Watusi*, dir que és una novel·la “amb música”. El cert és que han estat varis els músics que, arrabassats pel ritme febril del llibre, li han dedicat cançons (veure *Surfing Sirles*, Els). A *Cómo reír*, del seu disc en solitari *Transilvania* (2017), el líder de Los Enemigos adapta un passatge hilarant sobre la convivència de riure-li les gràcies al cap. “No es el chiste, no. Es cómo lo cuenta”.

Kiko Amat: Juntament amb Otero (veure) i Zanón (veurer), un dels tres prologuistes de la reedició d'*El día del Watusi* que va publicar Anagrama el 2016. Les seves novel·les *Cosas que hacen BUM* i *Rompepistas* respiren devoció per Casavella, encara que es fixen més en *El secreto de las fiestas* que en el *Watusi*, potser perquè Amat considera que aquesta última és un artefacte “inassolible”. “És un llibre tan gran en intenció, ambició i resultats que és per deixar-lo (això d'escriure, no llegir)”.

Longo, Robert: Les fabuloses portades que Luz de la Mora va dissenyar per les tres entregues de la novel·la en l'edició original de Mondadori estan presidides per aquestes figures de cavallers vestits en estranyes contorsions que el novaiorquè Longo va crear per la seva popular sèrie *Men in the Cities*. Com passa amb els personatges del llibre, resulta difícil dilucidar si ballen, es retorcen de dolor o simplement sobreactuen.

Marsé, Juan: L'autor d'*Últimas tardes con Teresa*, novel·la que guia a distància les passes de Fernando Atienza a *El día del Watusi* (veure Xarnego), va ser sempre poc inclinat a valorar l'obra d'aquells a qui la crítica assenyalava com els seus hereus. Amb Casavella va fer una notable excepció. “Un home que no confonia la literatura amb la vida literària, per més picades d'ullet i fal·làcies que aquesta li dediqués —va dir d'ell—. Un dels escriptors de ficció amb més talent de la seva generació”.

Novel·lot: Amb totes les lletres. El día del Watusi es va publicar en tres entregues per decisió de l'editor Claudio López de Lamadrid, però l'autor l'havia concebut com un sol llibre de més de mil pàgines (853 a l'última reedició d'Anagrama en un únic volum). En una trobada virtual amb lectors, un d'aquests li va dir a Casavella que la novel·la se li havia fet curta. I ell va contestar: “Com es nota que no l'ha escrit vostè, amic!”.

Otero, Miqui: Otero era cosí i confident de Casavella, i això li concedeix d'entrada un cert avantatge enfront d'altres deixebles. Un avantatge al qual ell ha tret intel·ligent profit en les seves novel·les i, en particular, en l'esplèndida *Simón*, que bé pot llegir-se com una sort de versió postolímpica d'*El día del Watusi*, menys conspirativa i més sentimental.

Partit Liberal Ciudadà: Quatre anys abans que Albert Rivera es presentés en societat, el *Watusi* ens va advertir que ciutadà seria la paraula que utilitzaria el poder de tota la vida cada vegada que volgués vendre's com una cosa nova. Pertorbadora clarividència.

Quinquis: ‘El Emiliano’, ‘el Supermán’, ‘el Topoyiyo’, ‘el Galleta’, ‘el Rasputín’, ‘el Soplagaitas’... Esbirros de barri pobre condemnats a morir joves a la Barcelona del Vaquilla després d'haver viscut a l'ombra del *Watusi*, el gran quinquí mitològic.

Rar: “Els rars es reconeixen entre ells a simple vista, com els nans”. *El día del Watusi* és, en molts sentits, una novel·la rara. I gegant. També els gegants es reconeixen entre ells a simple vista.

Surfing Sirles, Els: Imprescindible grup barcelonès de rock and roll salvatge i il·lustrat que en el seu segon elapè, *Romaní, Semen / Sang* (2011), inclou la cançó *Watusi '65*, exaltat i hiperconcís homenatge a la novel·la de Casavella. “Quan no hi ha por ni hi ha esperança / acabes mort i inflat al port / amb una jaqueta de cuir on hi posa Watusi '65”.

Transició: Com a crítica despietada i hiperlúcida dels corruptes tripijocs sobre les quals es va construir la Transició espanyola, *El día del Watusi* és una novel·la modèlica i pionera. Casavella solia dir en les entrevistes que la realitat va ser encara més increïble que la seva hiperbòlica ficció.

Úlcera: Què separa el jove Casavella que el 1990 va debutar amb *El triunfo* de l'escriptor d'*El día del Watusi*?, li va preguntar ordi Costa al nostre autor en una entrevista publicada a *El Mundo*. Resposta: "12 anys i una úlcera. O sigui, una joventut, precisament". Més endavant, Casavella va apuntar que l'única generació literària en la que es reconeixia era "la de la narrativa espanyola amb úlcera".

Vila-Matas, Enrique: L'any 2016, els organitzadors del festival los organizadores del festival lleonès El Día del Watusi (veure Yago Ferreiro) van demanar a Enrique Vila-Matas un breu text sobre la novel·la de Casavella per incloure'l al *fanzine* que es va publicar en motiu de la festa que se publicà con motivo de la festa. La imbatible resposta de l'escriptor barcelonès -"De viatge. Impossible contestar"- s'ha convertit amb el temps en una sot de contrasenya que acredita la pertinença genuïna a la *watusiana*.

W: El *watusenyal*. La marca que, grafitejada amb pintura vermella en murs, façanes, ponts i vagons (i fins i tot al pedestal de l'estàtua del pallasso Fofó), celebra les aventures del Watusi, anuncia la imminència de la seva pròxima tornada o revela l'existència d'una conspiració inconcebible. Cada 15 d'agost reapareix en algun racó de Barcelona, símbol de la pervivència del casavellisme.

Xarnego: Com el Pijoaparte de Marsé, Fernando Atienza **és un xarnego entossudit a enfilar-se per la cucanya social** però acaba "aixafat per la història a l'abocador de les ficcions". Els xarnegos, va dir Casavella, "som personatges pintorescos i treballadors que servim per a tot".

Yago Ferreiro: Yago és un home de Lleó que va llegir *El día del Watusi* després d'haver viscut sis anys a Barcelona i va decidir que aquesta novel·la mereixia ser reivindicada, ballada i beguda en una convenció anual de fans. Celebrada el 15 d'agost, per descomptat. A Lleó, sí, ¿per què no? Així va néixer, el 2015, el festival El Día del Watusi. El sarau va durar tres edicions i va celebrar un funeral viking el 2018. Queda la vaga promesa d'un retorn. Algun dia, potser.

Zanón, Carlos: L'avui comissari en cap de BCNegra va anomenar Francis al protagonista de la seva novel·la *Yo fui Johnny Thunders* (2014), tot i que al seu moment pocs van entendre el bonic homenatge. "Un munt d'escriptors contemporanis i, especialment, posteriors a la mort de Casavella no escriuríem igual sense haver-lo llegit", sentència.

MÉS INFO

www.epe.es/es/cultura/20220816/dia-watusi-gran-novela-barcelona-14284698

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

L'entorn de l'espectacle

[Les barraques de Barcelona](#)
Guia d'història del barraquisme
del Museu d'Història de Catalunya

[Mapa de Montjuïc](#)
Article de Betevé

[La Terra Negra](#)
Article de Betevé

[La Barcelona dels 70](#)
Vídeo de RTVE

[Els altres catalans](#) de Paco Candel
Llibre

[La Transició a Catalunya](#)
Buxaweb
Recursos i materials d'història contemporània

[El bar de la senyora Olvido](#) de Rafel Bernis
Imatges exposició La Virreina (2020)

[El barri chino](#) per Miguel Fernández González
Article d'Intensificant vides nervioses

[En construcción](#) de José Luis Guerin
Documental

[Aquellos bares de los ochenta](#) per Ramón Úbeda
Article revista *Barcelona Metròpoli Mediterrània*

© Marcell Sáenz Martínez

BIOGRAFIA

AUTORIA

Francisco Casavella

Barcelona, 1963-2008. Francisco Casavella va iniciar diverses carreres universitàries i va exercir diversos oficis des de molt jove abans de decantar-se per la literatura a principis dels anys vuitanta. El seu veritable nom va ser Francisco García Hortelano. La seva primera novel·la, *El triunfo*, va guanyar el premi Tigre Juan de 1991, sent aclamat per la crítica com una jove promesa. També va escriure *Quédate* (1995), *Un enano español se suicida en Las Vegas* (1997) i *El secreto de las fiestas* (1997). La trilogia *El día del Watusi* (2002-2003), la seva obra més ambiciosa, traça un panorama àcid de l'Espanya de la Transició. Col·laborador assidu al diari El País, va escriure el guió de la pel·lícula *Antártida* (1995), de Manuel Huerfano. L'any 2008 va guanyar el Premi Nadal amb *Lo que sé de los vampiros*, última novel·la que va publicar. Va morir aquell mateix any a causa d'un infart de miocardi. L'any 2010, Ediciones Destino va crear el Premi de novel·la Francisco Casavella en honor seu, substitut de la categoria de "finalista" al Premi Nadal.

© Noemí Elías

BIOGRAFIA

ADAPTACIÓ I DIRECCIÓ

Iván Morales

Actor, director, dramaturg, guionista i membre de les companyies de teatre Prisamata i Los Montoya, com a actor, ha participat en diverses sèries de televisió i en pel·lícules com *La caja Kovak* (Daniel Monzón, 2006), *Remake* (Roger Gual, 2006), *La silla* (Julio D. Wallovits, 2006) o *Una casa de bojos* (Cédric Klapisch, 2002). Com a guionista, la seva firma apareix a la sèrie d'animació *Heavies tendres* de TV3 (Juanjo Sáez, 2018) i a les pel·lícules *El truco del manco* (Santiago A. Zannou, 2008), guanyadora de tres premis Goya, i *Mi dulce* (Jesús Mora, 2001). També ha escrit i dirigit els curts *Ha llegado el momento de contarte mi secreto* (2000), *Dibujo de David* (2007) i *Sushi* (2023). En teatre, a més de fer d'actor en nombrosos muntatges, ha escrit i dirigit *Sé de un lugar*, guardonada amb el Premi Butaca 2012 al Millor espectacle de petit format i el Premi Time Out Barcelona 2012 a la Millor obra de creació. Posteriorment, ha estat el responsable de *Jo mai*, estrenada al Grec 2013 Festival de Barcelona, *Cleòpatra*, estrenada al Teatre Lliure el 2015 i *Esmorza amb mi*, estrenada a la Sala Beckett el 2018. Un any abans obre la temporada a la Sala Villarroel amb *La calavera de Connemara* de Martin MacDonagh, i el 2019 estrena *La partida d'escacs* de Stefan Zweig al Teatre Romea. La mateixa temporada participa en el projecte *En Residència* amb alumnes d'institut de Barcelona.

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Anna Alarcón

Anna Alarcón és actriu formada en interpretació, veu i cos al Col·legi de Teatre de Barcelona. Al llarg de la seva trajectòria ha combinat cinema, televisió i teatre, treballant amb alguns dels directors més reconeguts de l'escena actual. Al cinema ha participat en títols com *Esmorza amb mi* d'Iván Morales (pel qual ha rebut el Premi ZonaZine a la Millor Actriu Protagonista al Festival de Màlaga), *Ceniza en la boca* de Diego Luna, *Mamífera* de Liliana Torres, *Yo no soy esa* de María Ripoll, *Saben aquell* i *A este lado del mundo* de David Trueba o *L'ofrena* de Ventura Durall, que li va valer una nominació al Premi Gaudí a la Millor Actriu Protagonista. En televisió ha format part de sèries com *Los años nuevos* de Rodrigo Sorogoyen (Movistar+), *Yakarta* (Mediapro), *Pubertat* de Leticia Dolera (MAX), *Ser o no ser* (Playz), *Bienvenidos a Edén* i *El inocente* (Netflix), *Félix* (Movistar+), *Nit i dia* i *La Riera* (TV3). Sobre els escenaris, ha protagonitzat muntatges com *Psicosi de les 4.48* de Sarah Kane —pel qual va obtenir el Premi BBVA de Teatre i una nominació al Premi Butaca—, *Sé de un lugar* i *Desayuna conmigo* d'Iván Morales, *Quan ens haguem torturat prou* dirigida per Magda Puyo, *Només una vegada* de Marta Buchaca o *Los Guapos* de David Trueba. Recentment ha estrenat *Expulsió* de Pau Miró a la Sala Beckett.

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Eduard Alves Fernández

Actor, músic i creador nascut a Barcelona. Format en *Creative Music Technologies* a la Kingston University de Londres i màster en Antropologia Cultural per la Universidade Federal da Paraíba, Brasil, combina la recerca sonora amb la interpretació escènica. Ha treballat com a intèrpret i creador sonor en obres de teatre, òpera i dansa, destacant la seva participació a *Qui va matar el meu pare* (Sixto Paz Produccions, Festival Grec 2025), *Bèsties* (Sixto Paz Produccions, Festival Grec 2023), *La Mondonga* (Carolina Olivares, 2022), i en les òperes *Turandot* (Núria Espert, 2023), *Adriana Lecouvreur* (David McVicar, 2012) i *Der Ring des Nibelungen* (Harry Kupfer, 2004) al Gran Teatre del Liceu. Com a músic i creador, ha desenvolupat una trajectòria pròpia sota el nom artístic Dudu Bongo, amb projectes que combinen la percussió, la veu i l'experimentació sonora. Ha presentat el seu treball en directe al Festival D.A.S.T. (2023) i a la Sala Apolo (2024), i ha col·laborat amb artistes com Marina Herlop, Tarta Relena i Adriano Galante.

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Guillem Balart

Graduat en interpretació per l'Institut del Teatre. Format a l'Escola d'Arts i Oficis de Vic, ha completat la seva formació amb cursos de teatre musical, dansa i poesia. Alguns dels muntatges teatrals en què ha participat han estat *Els Watson* de Laura Wade i direcció de Josep Maria Mestres (2024); *La nostra ciutat* de Thornton Wilder i direcció de Ferran Utzet (2023); *Assedegats*, de Wajdi Mouawad i direcció d'Oriol Broggi; *Jerusalem*, de Jez Butterworth i direcció de Julio Manrique (2019); *Adossats*, de Ramon Madaula i direcció de Jordi Casanovas (Teatre Romea, 2018-2019); *Lena Woyzeck* de Jordi Casanovas i direcció de Xicu Masó (2017); *Diari d'una milliciana* (La Seca / Espai Brossa, 2016); *Ricard de 3r*, de Gerard Guix i direcció de Montse Rodríguez (2016), i *Litoral*, de Wajdi Mouawad i direcció d'Oriol Broggi (Teatre Romea, 2013). També ha participat a *La guerra no té rostre de dona*, a partir de textos d'Svetlana Aleksíevitx i direcció d'Oriol Broggi (Biblioteca de Catalunya, 2020), *Carrer Robadors* dirigida per Julio Manrique amb nominació als Premis Max a millor actor (Teatre Romea, 2021), *Hamlet Aribau* dirigida per Oriol Broggi (Cinema Aribau, 2021) i *Romeu i Julieta* dirigida per David Selvas (Teatre Poliorama, 2022), paper pel qual va guanyar el premi a Millor actor de repartiment als Premis de la Crítica. Per aquestes tres darreres produccions també va rebre el Premi Butaca a millor actor revelació.

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Artur Busquets

Artur Busquets és actor format en interpretació i entrenament actoral amb Isaac Alcayde i Laura Jou. Ha desenvolupat una trajectòria sòlida tant al cinema com a televisió i teatre, combinant projectes d'autor amb grans produccions. Sobre els escenaris, ha participat en muntatges com *Jauría* de Jordi Casanovas (dir. Miguel del Arco), *El sopar dels idiotes* (dir. Pep Antón Muñoz), *La gran ofensa* (dir. Oriol Pérez i Serapi Soler), *Vaselina* (dir. Sergi Belbel) o *Paradise* (dir. Oriol Vila i Raquel Salvador). Al cinema ha participat en títols com *Saben aquel* de David Trueba, *42 segundos* de Dani de la Orden, *Mi vacío y yo* d'Adrián Silvestre, *La Tribu* de Fernando Colomo o *Tres días con la familia* de Mar Coll. En televisió ha treballat en sèries destacades com *Land of Women* (Apple TV+), *La mesías* (Movistar+), *Cristo y Rey* (Atresplayer Premium), *Com si fos ahir* (TV3), *Benvinguts a la família* (TV3) o *Sé quién eres* (Telecinco).

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

David Climent

Actor, ballari, cantant, dramaturg, coreògraf i director d'escena. Ha treballar en projectes com *Ultrainocència*, *Hache*, *Amar es para siempre*, *Dos años y un día*, *Quico Sabaté: sense destí* i *La Ruta*. En teatre, recentment, *Gota a gota* d'El canto de la Cabra, *Nowhere in particular* dirigida per David Climent, Sònia Gómez i Pere Jou, *Al baile* de Juan Carlos Lérída, *Tatat Mala* d'Enric Montfusco, entre d'altres. També se'l pot veure en els projectes *Desmontando a un elefante*, *El maestro que prometió el mar* i *La última noche en Tremore Beach*. A nivell escènic, el 2003 funda Los Corderos juntament amb Pablo Molinero, on escriu, dirigeix i interpreta onze creacions escèniques, convertint-se en un referent de la creació escènica contemporània. Com intèrpret ha col·laborat amb diferents companyies, entre elles Sol Picó, La fura dels Baus i Sergi López.

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Raquel Ferri

Actriu nascuda a València. Després de completar la seva carrera i demostrar les seves habilitats amb el saxofon, el cant i la dansa, i gràcies al seu debut teatral amb el monòleg *Joana 2015 Batalla Campal*, on va ser ovacionada pels crítics, va ser seleccionada per Lluís Pasqual per formar part de la Companyia Jove del Teatre Lliure de Barcelona. Va protagonitzar diversos personatges en obres com *El temps que estiguem junts* dirigida per Pablo Messiéz, *Nit de Reis* dirigida per Pau Carrió, *The Storm* dirigida per Kelly Hunter, *Movie Dick* dirigida per Juan Carlos Martel i *Les tres germanes* dirigida per Lluís Pasqual. El seu debut audiovisual va ser a *Las chicas del Cable* a la temporada 4 a la plataforma Netflix, el que la va portar a protagonitzar el curt *Ni oblit ni perdó* dirigit per Jordi Boquet, pel qual va ser guardonada amb el Premi Gaudí al millor curtmetratge el 2021 i va guanyar el premi a la millor interpretació femenina al festival de *Requena y acción*. Recentment ha estrenat *Los reglones torcidos de dios* dirigida per Oriol Paulo i *Un año una noche* dirigida per Isaki la Cuesta. Va protagonitzar el Curt Inaugural del Festival Temporada Alta 2022, també dirigit per Isaki la Cuesta. En teatre, va protagonitzar juntament amb Julio Manrique *Oncle Vànïa* al festival Temporada Alta i al Teatre Lliure, sota la direcció d'Oskaras Korsunovas.

© Juan Miguel Morales

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Vanessa Segura

Vanessa Segura es va formar com a actriu a l'École Jacques Lecoq de París i a Estudis de Teatre. De la seva trajectòria professional a la televisió, destaca la seva participació en les sèries *Nit i dia* i *La riera*, produïdes per 3Cat. També l'hem vist a *La que se avecina* per a Mediaset, *Habitaciones cerradas*, *De la ley a la ley*, *Fácil* i *Hache*. En cinema, l'hem vist a la pel·lícula *Mala Persona* de Fernando García-Ruiz. Al teatre, destaquen els projectes *Fairfly*, de La Calòrica; *La plaça del diamant* i *Zona inundable*, al Teatre Nacional de Catalunya; *La màquina de parlar* i *Desig del cor*, a la Sala Beckett; *El quadre daurat*, *Petra* i *La mujer araña y el putón de la abeja Maya*, al Teatre Lliure; *L'Omissió de la família Coleman*, al Teatre Romea; i *Petits Monstres*, a La Villarroel.

FITXA ARTÍSTICA

DE

Francisco Casavella

ADAPTACIÓ I DIRECCIÓ

Iván Morales

INTÈRPRETS

Anna Alarcón Juan, Doña Pilar, Ballesta, Victòria

Eduard Alves Fernández Jeff, López y López

Guillem Balart Fernando

Artur Busquets Pepito, Carmelo, periodista il·luminat, Pérez y Pérez, Martí Tortosa, vella evangèlica

David Climent Topoyiyo, José Feliciano, La Francesa, Tomás del Escudo

Raquel Ferri Dora, Juana, Supermán, Tina Alarcón, Elsa

Vanessa Segura Flora, Pandillero Lío Grande, Jaime de Vilabrafim, El Exacto

DIRECCIÓ MUSICAL

Jordi Busquets / Eduard Alves

ESCENOGRAFIA

Jose Novoa

VESTUARI

Oriol Corral / Claudia de Anta

CARACTERITZACIÓ

Claudia de Anta

IL·LUMINACIÓ

Toni Ubach

SO

Eduard Alves i Nathan Ridley

MOVIMENT

David Climent

AJUDANTA DE DIRECCIÓ

Laia Nogueras

COORDINACIÓ TÈCNICA

Joan Martí

DIRECCIÓ DE PRODUCCIÓ

Júlia Simó Puyo

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

Maria Rovelló

DISTRIBUCIÓ

Iñaki Díez

I ELS EQUIPS DEL

Teatre Lliure

AGRAÏMENTS

Hèctor Mora, Natalia Baró da Silva, Martí Sales, Landry A., Àlex Monner, CC Sarrià, Katia González, Jordi Oriol, Quim Otero, Jordi Amenós, Anna Güell, Carina Pons, Josep Maria Pou, Marcos Ordóñez, Betu Martínez, Enric Auquer, Xavi Sáez, Juan Miguel Morales, Miqui Otero, Jorge Ragna, Óscar Aibar, Lulú Martorell, Pedro Burruezo, Bar Rouge i Carolina Oliveras (La Infinita)

COPRODUCCIÓ

Teatre Lliure, Los Montoya i Festival Grec de Barcelona

AMB EL SUPORT DE

l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC), l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC) i les beques CREA Barcelona (ICUB)

INFORMACIÓ PRÀCTICA

DATES

20/11 — 14/12

HORARI

De dimecres a dissabte a les 19.00 h

El diumenge a les 18.00 h

DURADA

Primera part 1 h 20' / pausa 15' / Segona

part 1 h 25' / pausa 15' / Tercera part 1 h 05'

LLOC

Montjuïc. Sala Fabià Puigserver

IDIOMA

En castellà

PREU

De 14 a 32 €

ACCESSIBILITAT

Assistència auditiva a través del mòbil

28/11 audiodescripció i sobretítols adaptats

COL·LOQUI

28/11 moderat per Queco Novell

SALA DE PREMSA

Per descarregar tots els materials informatius i tenir accés a material de referència (dossiers, notes de premsa, material audiovisual, etc.)

www.teatrelliure.com/ca/sala-premsa-el-dia-del-watusi-25-26

CONTACTE PREMSA

Mar Solà / Clàudia Blasquíz

675 449 886 / 664 862 518

premsa@teatrelliure.com

entitat concertada amb

amb el finançament de

membre de

mitos21

apropa cultura

amb la col·laboració de

amb el suport de

mitjans patrocinadors

convenis de col·laboració amb

